

Homes i dones de diàleg

Francesc Conesa, bisbe de Solsona

La situació de pluralisme que vivim en la societat ens convida, especialment, a ser homes i dones oberts al diàleg amb tots. La convivència amb homes de cultures, religions i llengües diverses és un impuls perquè ens obrim a ells, reconeguem la riquesa de les seves pròpies tradicions i aprenem a caminar junts en la recerca de la veritat.

En aquest punt hi ha una doble amenaça per al creient: refugiar-se en postures fonamentalistes o caure en el relativisme. Les societats antigues eren més homogènies i les creences estaven més protegides per la comunitat. El pluralisme religiós suposa la presència de respostes alternatives als grans interrogants del cor humà, cosa que comporta el qüestionament de les pròpies creences, la seva relativització. El pluralisme relativitza i, per tant, desautoritza moltes certeses a la llum de les quals solia viure l'ésser humà.

Davant aquest panorama, algunes persones adopten postures fonamentalistes, negant tot espai al diàleg. El fonamentalisme és un «intent de restaurar la certesa amenaçada» (Peter Berger). En el fons, els seus adeptes revelen una gran inseguretats i el temor de ser qüestionats. En el nostre entorn veiem aquestes posicions en alguns grups tradicionalistes, nostàlgics d'un món que ja ha desaparegut. Es reflecteix també en algunes pàgines web, on es critica sense pietat qualsevol gest d'obertura de l'Església o d'acostament a altres creients, com si fos una traïció a les creences mateixes.

A l'altre extrem se situa la reacció relativista, que segurament és molt més comuna. El relativisme és —segons Berger— una «adaptació a la relativitat», que sosté que en realitat no hi ha cap veritat ni cap norma absoluta. Totes les opinions es consideren del mateix valor, totes les religions es consideren igualment santes i veritables. El pensament

postmodern és relativista perquè convida a renunciar a la recerca de veritats absolutes i repudia les grans teories i doctrines, les cosmovisions forjades per la raó (els grans relats), les quals s'acusa de generar totalitarismes. Es dona una pèrdua de confiança en la raó i una exaltació del que és provisional i fugaç. Com és sabut, el papa Benet XVI es va referir en nombroses ocasions a la «dictadura del relativisme» que no reconeix que res sigui definitiu i que deixa com a mesura només el propi jo i els seus desitjos. També en l'encíclica *Lumen fidei* es descriu aquesta situació: «l'home ha renunciat a la recerca d'una llum gran, d'una veritat gran, i s'ha acontentat amb petites llums que il·luminen l'instant fugaç, però que són incapaces d'obrir el camí» (núm. 3).

El repte consisteix a viure la fe en el mar de les diverses creences sense fonamentalismes ni relativismes. Com assenyala Berger: «El relativisme condueix l'individu al nihilisme moral; el fonamentalisme, al fanatisme.»

(De la conferència «Creure en Jesucrist en una societat plural»)

